

Бюлетинът е  
изготвен по  
последни данни  
публикувани  
към 30.06.2016



ЦИТИРАНИТЕ ДАННИ В БЮЛЕТИНА СА ПОСЛЕДНИТЕ ДАННИ, ПУБЛИКУВАНИ В ОФИЦИАЛНИТЕ ИЗТОЧНИЦИ: МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ, БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА, НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ, НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА. ЕЛЕКТРОННАТА СИСТЕМА, ИЗПОЛЗВАНА ЗА ТЕГЛЕНЕ НА ДАННИ ОТ ОФИЦИАЛНИТЕ ИЗТОЧНИЦИ Е SEIC DATA MANAGER.

ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА  
БАНКА  
ДИРЕКЦИЯ  
ГЛАВЕН ИКОНОМИСТ  
ГЛАВЕН АНАЛИЗАТОР  
ХРИСТО ДИМИТРОВ  
EMAIL :  
DIMITROV\_HR@UBB.BG



Source: [www.geographicguide.net](http://www.geographicguide.net)

## БЪЛГАРИЯ: ИКОНОМИЧЕСКИ И ПАЗАРНИ АНАЛИЗИ

### Месечен обзор Юни 2016

- Текущата и капиталова сметка е отрицателна и възлиза на EUR 122,7 млн. при дефицит от EUR 7,9 млн. за април 2015
- През април 2016 общият износ възлиза на BGN 3 633,0 млн., или с 6,9% по-малко в сравнение със същия месец на предходната година
- Брутният външен дълг в края на април 2016 е EUR 35 379,1 млн. (76,3% от БВП)
- През май 2016 чуждестранните резерви на БНБ нарастат до 21,7 млрд евро или с 12,22% на годишна база
- През първото тримесечие на 2016 брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 2,9% спрямо съответното тримесечие на предходната година
- По предварителни данни през април 2016 индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, намалява с 0,1% в сравнение с март 2016 година
- През април 2016 оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, нараства с 0,3% годишна база
- По предварителни данни през април 2016 индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 2,1% под равнището от предходния месец
- Пътуванията на български граждани в чужбина през май 2016 са 564,8 хил.
- Общият показател на бизнес климата през май 2016 нараства с 5,0 пункта в сравнение с предходния месец
- Общият индекс на цените на производител през април 2016 намалява с 0,4% спрямо предходния месец
- Индексът на потребителските цени за май 2016 спрямо април 2016 е 100,0%, т.е. месечната инфлация е 0,0%
- Равнището на регистрирана безработица през месец май съставлява 8,7%
- Размерът на фискалния резерв към 31.05.2016 г. е BGN 13,4 млрд.
- Съгласно водения от МФ официален регистър на държавния дълг, към края на април 2016 той възлиза на EUR 13 341,8 млн.
- През май 2016 широките пари (паричния агрегат М3) се увеличават на годишна база с 8,1% при годишно нарастване от 8% през април 2016 година
- През месец май 2016 оборотът на борсата на регулиран пазар се срива с 71,86% на годишна база до BGN 9,01 млн., докато алтернативният пазар бележи годишен ръст със сходен процент от 71,12%, достигайки BGN 50,974 млн.
- Собствениците на имоти продължават да са в силна позиция
- През май 2016 коефициентът на ликвидните активи, изчисляван по Наредба № 11 на БНБ, е 37,02%

България:	2013 (a)	2014 (a)	2015 (a)	2016 (p)	2017 (p)	2018 (p)	2019 (p)
<b>Основни макроикономически показатели</b>							
<b>Брутен вътрешен продукт</b>							
БВП (млн. лв.)	81 971	83 612	86 373	89 219	92 426	95 979	99730
БВП (млн. евро)	41 911	42 750	44 162	45 617	47 257	49 073	50 991
БВП (реален растеж, %)	1.3	1.5	3	2.1	2.5	2.7	2.7
Потребление	-0.7	2.2	0.7	1.5	2.2	2.5	2.4
Бруто-образуване на основен капитал	0.3	3.4	2.5	-1.8	-0.1	2.7	2.5
Износ на стоки и услуги	9.2	-0.1	7.6	4.5	4.7	4.9	5.1
Внос на стоки и услуги	4.9	1.5	4.4	2.6	3.6	4.7	5.2
<b>Пазар на труда и цени</b>							
Заетост (%)	-0.4	0.4	0.4	0.5	0.6	0.6	0.6
Коефициент на безработица (%)	12.9	11.4	9.1	8.6	7.9	7.4	7.1
Компенсации на един зает (%)	8.8	5.6	1.8	2.7	3.4	3.8	4
Дефлатор на БВП (%)	-0.7	0.4	0.3	1.2	1.1	1.1	1.2
Средногодишна инфлация (%)	0.4	-1.6	-1.1	-0.8	1.1	1.2	1.4
<b>Платежен баланс</b>							
Текуща сметка (% от БВП)	1.8	0.9	1.4	1.8	2	1.7	1.8
Търговски баланс (% от БВП)	-6.9	-6.5	-4.3	-2.8	-2.4	-2.6	-3
ПЧИ (% от БВП)	3.6	3.6	3.6	3.7	3.7	3.7	3.8
<b>Паричен сектор</b>							
М3 (% нарастване на годишна база)	8.5	1.1	8.8	8	8.3	8.7	9
Кредити на фирми (% нарастване на годишна база)	0.5	-10.8	-1.8	-0.6	2.7	4.6	6.2
Кредити на домакинства (% нарастване на годишна база)	0.2	-1.6	-1.3	0	1.9	3.4	4.3
Източник: 2016, Пролетна прогноза на МФ							

I. ВЪНШЕН СЕКТОР

Платежен баланс

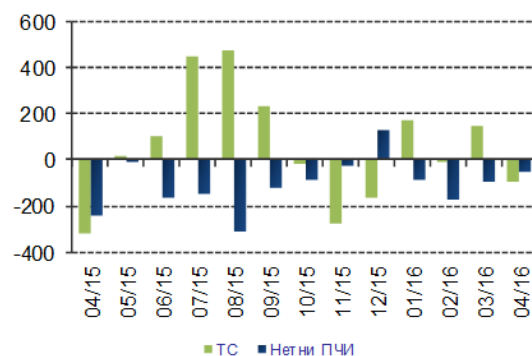
Текущата и капиталова сметка е отрицателна и възлиза на EUR 122,7 млн. при дефицит от EUR 7,9 млн. за април 2015

Текущата и капиталова сметка е отрицателна и възлиза на EUR 122,7 млн. при дефицит от EUR 7,9 млн. за април 2015. За януари – април 2016 текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на EUR 758,3 млн. (1,6% от БВП) при излишък от EUR 394,7 млн. (0,9% от БВП) за януари – април 2015. За април 2016 салдото по текущата сметка е отрицателно и възлиза на EUR 93 млн. (при дефицит от EUR 322,4 млн. за април 2015). За януари – април 2016 текущата сметка е положителна и възлиза на EUR 219,1 млн. (0,5% от БВП) при дефицит от EUR 208,7 млн. (0,5% от БВП) за януари – април 2015 Търговското салдо за април 2016 е отрицателно в размер на EUR 101,5 млн. при дефицит от EUR 179,4 млн. за април 2015. За януари – април 2016 търговското салдо е отрицателно в размер на EUR 319,1 млн. (0,7% от БВП) при дефицит от EUR 696,4 млн. (1,6% от БВП) за същия период на 2015. Износът е EUR 1865,9 млн. за април 2016, като се понижава с EUR 46,7 млн. (2,4%) в сравнение с този за април 2015 (1912,6 млн.). За януари – април 2016 износът е EUR 6997 млн., като е по-нисък със EUR 136,5 млн. в сравнение с този за същия период на 2015 (EUR 7133,5 млн.). Износът за януари – април 2015 нараства на годишна база с 13,8%. Вносът за април 2016 е EUR 1967,4 млн., като намалява със EUR 124,6 млн. (6%) спрямо април 2015 (EUR 2091,9 млн.). За януари – април 2016 вносът е EUR 7316,1 млн., като намалява с EUR 513,8 млн. (6,6%) спрямо същия период на 2015 (EUR 7829,9 млн.). Вносът за януари – април 2015 нараства на годишна база с 5,1%. Салдото по услугите е положително в размер на EUR 2,5 млн. евро при положително салдо от EUR 49,2 млн. за април 2015. За януари – април 2016 салдото е положително в размер на EUR 271,6 млн. (0,6% от БВП) при положително салдо от EUR 319,9 млн. (0,7% от БВП) за януари – април 2015. Салдото по статия Първичен доход (която включва доход, свързан с факторите на производството (работна сила, капитал или земя), данъци върху производството и вноса и субсидии) за април 2016 е отрицателно в размер на EUR 58,8 млн. при отрицателно салдо от EUR 344,7 млн. евро за април 2015. За януари – април 2016 салдото е отрицателно в размер на EUR 292 млн. (0,6% от БВП) при отрицателно салдо от EUR 733,4 млн. (1,7% от БВП) за същия период на 2015. Салдото по статия Вторичен доход (която отразява преразпределението на доход) е положително в размер на EUR 64,8 млн. при положително салдо от EUR 152,4 млн. за април 2015. За януари – април 2016 салдото е положително в размер на EUR 558,6 млн. (1,2% от БВП) при положително салдо от EUR 901,2 млн. (2% от БВП) за същия период на 2015. Капиталовата сметка е отрицателна в размер на EUR 29,7 млн. при положителна стойност от EUR 314,6 млн. за април 2015. За януари – април 2016 капиталовата сметка е положителна – EUR 539,1 млн. (1,2% от БВП), при положителна стойност от EUR 603,4 млн. (1,4% от БВП) за януари – април 2015. Финансовата сметка за април 2016 е отрицателна в размер на EUR 353,3 млн. при положителна стойност от EUR 324,4 млн. за април 2015. За януари – април 2016 финансовата сметка е положителна – EUR 635,6 млн. евро (1,4% от БВП), при положителна стойност от EUR 1060,6 млн. (2,4% от БВП) за същия период на 2015

Платежен баланс (EUR млн.)

Източник: БНБ

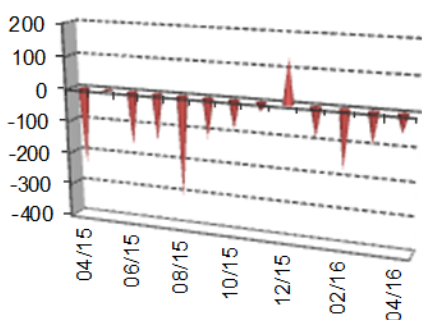
Данни теглени чрез: CEIC Data manager



ПЧИ 2015 - 2016 ( EUR mn.)

Източник : БНБ

Данни теглени чрез: CEIC Data Manager

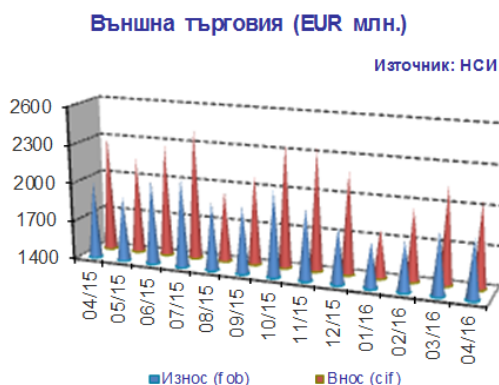


Салдото по статия Вторичен доход (която отразява преразпределението на доход) е положително в размер на EUR 64,8 млн. при положително салдо от EUR 152,4 млн. за април 2015. За януари – април 2016 салдото е положително в размер на EUR 558,6 млн. (1,2% от БВП) при положително салдо от EUR 901,2 млн. (2% от БВП) за същия период на 2015. Капиталовата сметка е отрицателна в размер на EUR 29,7 млн. при положителна стойност от EUR 314,6 млн. за април 2015. За януари – април 2016 капиталовата сметка е положителна – EUR 539,1 млн. (1,2% от БВП), при положителна стойност от EUR 603,4 млн. (1,4% от БВП) за януари – април 2015. Финансовата сметка за април 2016 е отрицателна в размер на EUR 353,3 млн. при положителна стойност от EUR 324,4 млн. за април 2015. За януари – април 2016 финансовата сметка е положителна – EUR 635,6 млн. евро (1,4% от БВП), при положителна стойност от EUR 1060,6 млн. (2,4% от БВП) за същия период на 2015 Салдото по статия Преходни инвестиции, представена съгласно изискванията на шестото издание на Ръководство по платежен баланс и международна инвестиционна позиция, е отрицателно в размер на EUR 55,2 млн. при отрицателно салдо от EUR 238,9 млн. за април 2015. За януари – април 2016 салдото е отрицателно в размер на EUR 411,9 млн. (0,9% от БВП) при отрицателно салдо от EUR 798,4 млн. (1,8% от БВП) за същия период на 2015. Преките инвестиции – активи се повишават с EUR 19,7 млн. при намаление с EUR 32,1 млн. за април 2015. За януари – април 2016 те се увеличават с 92,4 млн. при нарастване от EUR 34,9 млн. за същия период на 2015. Преките инвестиции – пасиви нарастват със EUR 74,9 млн. при ръст от EUR 206,8 млн. за април 2015. За януари – април 2016 те нарастват с EUR 504,2 млн. при увеличение с EUR 833,3 млн. за януари – април 2015. Салдото по статия Портфейлни инвестиции е отрицателно в размер на EUR 98,3 млн. при отрицателна стойност от 23,5 млн. евро за април 2015. За януари – април 2016 салдото е отрицателно в размер на EUR 1 122,2 млн. (2,4% от БВП) при отрицателно салдо от EUR 1 116 млн. (2,5% от БВП) за същия период на 2015. Портфейлните инвестиции – активи за април 2016 се понижават с EUR 88,5 млн. при намаление със EUR 188,1 млн. за април 2015. За януари – април 2016 те се понижават с EUR 31,8 млн. при намаление с EUR 45,5 млн. за същия период на 2015. Портфейлните инвестиции – пасиви за април 2016 нарастват с EUR 9,8 млн. при намаление със EUR 164,5 млн. за април 2015. За януари – април 2016 портфейлните инвестиции – пасиви се повишават с EUR 1090,4 млн. при увеличение с EUR 1 070,5 млн. за същия период на 2015. Салдото по статия Други инвестиции е отрицателно в размер на EUR 457,2 млн. при положително салдо от EUR 32,3 млн. за април 2015. За януари – април 2016 салдото е положително в размер на EUR 1042,9 млн. (2,3% от БВП) при положително салдо от EUR 300,7 млн. (0,7% от БВП) за януари – април 2015. Други инвестиции – активи нарастват с EUR 36,8 млн. при намаление със EUR 140,8 млн. за април 2015. За януари – април 2016 те се повишават с EUR 1107,5 млн. при намаление с EUR 1 370,2 млн. за същия период на 2015. Други инвестиции – пасиви за април 2016 нарастват с EUR 493,9 млн. евро при понижение със EUR 173,1 млн. евро за април 2015 г. За януари – април 2016 те нарастват с EUR 64,6 млн. при понижение от EUR 1670,9 млн. евро за същия период на 2015. Резервните активи на БНБ нарастват с EUR 243,7 млн. през отчетния месец при увеличение с EUR 570,3 млн. за април 2015. За януари – април 2016 те нарастват с EUR 1 170,7 млн. (2,5% от БВП) при увеличение от EUR 2 691,7 млн. евро (6,1% от БВП) за същия период на 2015 Статия Грешки и пропуски, нето е отрицателна в размер на EUR 230,6 млн. при положителна стойност от EUR 332,2 млн. евро за април 2015. По предварителни данни за януари – април 2016 статията е отрицателна в размер на EUR 122,6 млн. (0,3% от БВП) при положителна стойност от EUR 665,9 млн. (1,5% от БВП) за същия период на 2015.

## 2. Външна търговия

**През април 2016 общият износ възлиза на BGN 3 633,0 млн., или с 6,9% по-малко в сравнение със същия месец на предходната година**

През периода януари - април 2016 износът на България за трети страни намалява с 13,8% в сравнение със същия период на 2015 и е на стойност BGN 4 632,0 млн. Основни търговски партньори на България са Турция, Китай, бившата югославска република Македония, Сърбия, САЩ и Руската федерация, които формират 50,1% от износа за трети страни. През април 2016 износът на България за трети страни спада с 26,8% спрямо съответния месец на предходната година и е в размер на BGN 1 098,8 млн. Вносът на България от трети страни през периода януари - април 2016 намалява с 19,4% в сравнение със същия период на 2015 и е на стойност BGN 4 961,6 млн. (по цени CIF). Външнотърговското салдо (износ FOB - внос CIF) на България с трети страни през периода януари - април 2016 е отрицателно и е в размер на BGN 329,6 млн. По цени FOB/FOB (след елиминирание на разходите за транспорт и застраховки при внос на стоки) салдото е положително и е на стойност 1,9 млн. лева. През април 2016 външнотърговското салдо (износ FOB - внос CIF) с трети страни е отрицателно и е в размер на BGN 224,7 млн. През периода януари - април 2016 от България са изнесени стоки общо на стойност BGN 14 226.1 млн. и спрямо съответния период на 2015 износът намалява с 3,0%. През април 2016 общият износ възлиза на BGN 3 633,0 млн., или с 6,9% по-малко в сравнение със същия месец на предходната година.



През периода януари - април 2016 в страната са внесени стоки общо на стойност 15 504,4 млн. (по цени CIF), или с 8,0% по-малко спрямо същия период на 2015 година. През април 2016 общият внос намалява с 11,3% в сравнение със съответния месец на предходната година и е в размер на BGN 4 012,6 млн.

## 3. Външен дълг

**Брутният външен дълг в края на април 2016 е EUR 35 379,1 млн. (76,3% от БВП)**

Брутният външен дълг в края на април 2016 е EUR 35 379,1 млн. (76,3% от БВП), което е с EUR 1 288,1 млн. (3,8%) повече в сравнение с края на 2015 (EUR 34 090,9 млн., 77,2% от БВП). Дългът намалява с EUR 3 388,4 млн. (8,7%) спрямо април 2015 (EUR 38 767,5 млн., 87,8% от БВП). В края на април 2016 дългосрочните задължения са EUR 27 802,7 млн. (78,6% от брутния дълг, 60% от БВП), като нарастват с 1594,3 млн. (6,1%) спрямо края на 2015 (EUR 26 208.4 млн., 76,9% от дълга, 59,3 от БВП). Дългосрочният дълг намалява с EUR 2325,7 млн. (7,7%) спрямо април 2015 (EUR 30 128,4

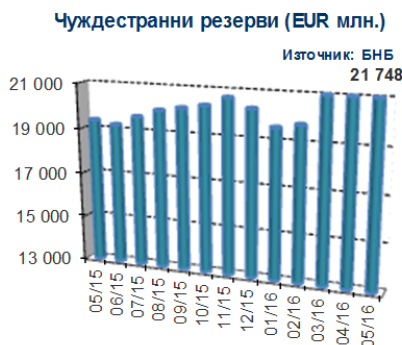


млн., 68,2% от БВП). Краткосрочните задължения възлизат на 7576.4 млн. евро (21.4% от брутния дълг, 16,3% от БВП) и намаляват с EUR 306,2млн. (3,9%) спрямо края на 2015 (EUR 7882,6 млн., 23,1% от дълга, EUR 17,8% от БВП). Краткосрочният външен дълг се понижава с 1062,7 млн. (12,3%) спрямо април 2015 (EUR 8 639 млн., 19,6% от БВП). Брутният външен дълг на сектор Държавно управление в края на април 2016 е EUR 6 720,7 млн. (14,5% от БВП). Спрямо края на 2015 (EUR 5 576.3 млн. , 12,6% от БВП) той нараства с EUR 1 144,4 млн. (20,5%). Това основно се дължи на придобитите от нерезиденти емитирани облигации на международните капиталови пазари от Република България през март т.г. Дългът на сектора се повишава с EUR 500.1 млн. (8%) спрямо април 2015 (EUR 6 220,6 млн. , 14,1% от БВП). Външните задължения на сектор Банки са EUR 3 908.1 млн. (8,4% от БВП). Те се понижават с EUR 218,3 млн. (5,3%) спрямо края на 2015 (EUR 4 126,4 млн. , 9,3% от БВП). Дългът на сектор Банки намалява с EUR 1 140,7 млн. (22,6%) спрямо април 2015 (EUR 5 048,8 млн. , 11,4% от БВП). Външните задължения на Други сектори са EUR 11 953,6 млн. (25,8% от БВП). Те нарастват с EUR 2 17,7 млн. (1,9%) спрямо края на 2015 (EUR 11 735,9 млн., 26,6% от БВП). Дългът на сектора нараства със EUR 194,1 млн. (1,7%) спрямо април 2015 (EUR 11 759,5 млн. , 26,6% от БВП). В края на април 2016 вътрешнофирменото кредитиране е EUR 12 796,8 млн. (27,6% от БВП), което е със EUR 144,4 млн. (1,1%) повече в сравнение с края на 2015 (EUR 12 652,4 млн. , 28,7% от БВП). Вътрешнофирменото кредитиране намалява с EUR 2 941,8 млн. (18,7%) спрямо април 2015 (EUR 15 738,6 млн. , 35,6% от БВП). През януари – април 2016 получените кредити и депозити от нерезиденти са EUR 2 943.3 млн. (6,4% от БВП) при EUR 2 902,3 млн. (6,6% от БВП) за януари – април 2015. От тях EUR 1 343,7 млн. (45,7% от общия размер) са за сектор Държавно управление, EUR 484,8 млн. (16,5% от общия размер) за сектор Банки, EUR 706,4 млн. (24%) за Други сектори , а EUR 408,3 млн. (13,9%) са вътрешнофирмено кредитиране. През януари – април 2016 извършените плащания по обслужването на брутния външен дълг са EUR 1 304 млн. (2,8% от БВП) при EUR 4 166 млн. (9,4% от БВП) за януари – април 2015. Нетният външен дълг в края на април 2016 е EUR 5 705,9 млн., като намалява с EUR 1 153,1 млн. (16,8%) спрямо края на 2015 (EUR 6 859,1 млн.). Понижението се дължи на по-голямото нарастване на брутните външни активи (с EUR 2 441.3 млн., 9%) в сравнение с увеличението на брутния външен дълг (с EUR 1 288,1 млн., 3,8%). Като процент от БВП нетният външен дълг възлиза на 12,3% в края на април 2016, намалявайки с 3,1 процентни пункта спрямо края на 2015 (15,4%)

#### 4. Чуждестранни резерви

През май 2016 чуждестранните резерви на БНБ нарастат до 21,7 млрд евро или с 12,22% на годишна база

По данни на БНБ през май 2016 чуждестранните резерви на БНБ възлизат на 42,6 млрд. лева (21,7 млрд. евро) и нарастват с 0,11% на месечна база и с 12,22% на годишна база. От гледна точка на активите, през май 2016 паричните средства нарастат с 13,5% на годишна база, а годишният ръст на инвестициите в ценни книжа е 12,98%, като надхвърлят 29 млрд. лева. От страна на пасивите, парите в обръщение нарастват с 12,98% на годишна база и надхвърлят 12 млрд. лева. Задълженията към банки са в размер на 11,7 млрд лева и нарастват с 11,94% на годишна база. Задълженията към правителството и бюджетните организации възлизат на 11,4 млрд лева и нарастват с 14,7% на годишна база. Задълженията към други депозанти нарастват с 53% на годишна база и достигат 931 млн. лева. Депозитът на Управление „Банково“ е в размер на 5,9 млрд. лева и нараства с 3,1% на годишна база. Международната ликвидна позиция на България, изчислена като съотношение на краткосрочния външен дълг/чуждестранните резерви се подобрява на 283,6% към края на март 2016 спрямо 217,9% към края на март 2015 и 256,6% в края на декември 2015.

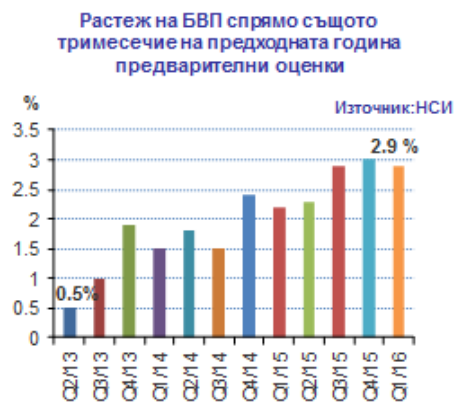


### I. РЕАЛЕН СЕКТОР

#### 1. Брутен вътрешен продукт

През първото тримесечие на 2016 брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 2,9% спрямо съответното тримесечие на предходната година

През първото тримесечие на 2016 брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 2,9% спрямо съответното тримесечие на предходната година и с 0,7% спрямо четвъртото тримесечие на 2015 според сезонно изгладените данни. Според експресните оценки на НСИ за първото тримесечие на 2016 БВП в номинално изражение достига BGN 17 926 млн. Реализираната добавена стойност през първото тримесечие на 2016 е BGN 15 207 млн. По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление (85,2%), което в стойностно изражение възлиза на BGN 15 268 млн. През първото тримесечие на 2016 бруто капиталобразуването е BGN 2 839 млн. и заема 15,8% относителен дял в БВП. Външнотърговското салдо е отрицателно. През първото тримесечие на 2016 спрямо четвъртото тримесечие на 2015 БВП по сезонно изгладени данни се увеличава с 0,7%. За същия период брутната добавена стойност нараства с 0,9%. Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през първото тримесечие на 2016 принос за регистрирания икономически растеж има крайното потребление - с 0,5%.



#### 2. Промислено производство

По предварителни данни през април 2016 индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, намалява с 0,1% в сравнение с март 2016 година



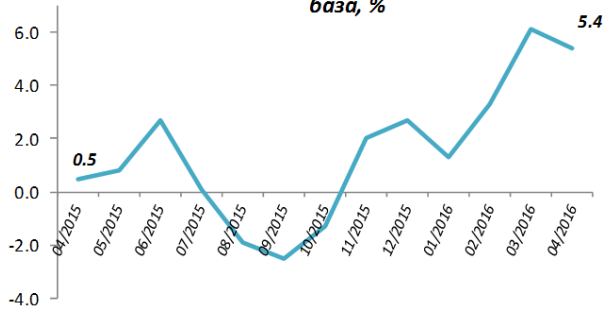
По предварителни данни през април 2016 индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, намалява с 0,1% в сравнение с март 2016 година. През април 2016 при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран ръст от 2,5% спрямо съответния месец на 2015 година. През април 2016 намаление спрямо предходния месец е регистрирано в добивната промишленост и в преработващата промишленост - по 0,2%, докато в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ е отчетено увеличение от 0,6%. На годишна база ръст на промишленото производство, изчислен от календарно изгладените данни, е отчетен в преработващата промишленост - с 4,9%, и в добивната промишленост - с 2,5%, а спад е регистриран в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 6,8%.

### 3. Търговия на дребно

През април 2016 оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, нараства с 0,3% годишна база

По предварителни сезонно изгладени данни през април 2016 оборотът в раздел „Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети“ по съпоставими цени нараства с 0,3% спрямо предходния месец. През април 2016

Изменение на оборота в раздел „Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети“ на годишна база, %



оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, нараства с 5,4% спрямо същия месец на предходната година. През април 2016 оборотът нараства по-значително спрямо предходния месец при: търговията на дребно чрез поръчки по пощата, телефона или интернет - с 3,8%, търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника - с 3,0%, и търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия - с 2,5%. Намаление е регистрирано при: търговията на дребно с разнообразни стоки - с 0,9%, търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - с 0,8%, и търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита - с 0,7%. През април 2016 г. спрямо същия месец на 2015 оборотът нараства по-значително при: търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия - с 21,1%, търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - с 13,2%, и

търговията на дребно чрез поръчки по пощата, телефона или интернет - с 8,3%. Намаление е регистрирано при: търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника - с 8,4%, търговията на дребно с разнообразни стоки - с 6,6%, и търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита - с 2,2%.

### 4. Строително производство

По предварителни данни през април 2016 индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 2,1% под равнището от предходния месец

По предварителни данни през април 2016 индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 2,1% под равнището от предходния месец. Календарно изгладените данни показват намаление от 10,4% на строителната продукция през април 2016 в сравнение със същия месец на 2015 година. През април 2016 индексът на произведената строителна продукция, изчислен от сезонно изгладени данни, е под равнището от предходния месец, като продукцията от гражданското/инженерното строителство намалява с 3,3%, а от сградното строителство - с 1,0%. На годишна база намалението на строителната продукция през април 2016, изчислено от календарно изгладени данни, се определя предимно от отрицателния темп при сградното строителство, където спадът е с 12,1%, а при гражданското/инженерното строителство понижението е с 8,4%.

Индекс на строителната продукция сезонно изгладени данни



### 5. Туризм

Пътуванията на български граждани в чужбина през май 2016 са 564,8 хил.

Пътуванията на български граждани в чужбина през май 2016 са 564,8 хил., или с 16,8% над регистрираните през май 2015 година. Увеличение на пътуванията на български граждани в сравнение със същия месец на предходната

Общо Посетители/Заминаващи



година е отчетено към Германия - с 56,9%, Австрия - с 53,6%, Сърбия - с 36,1%, Румъния - с 21,4%, Гърция - с 19,4%, Испания - със 17,1%, и други. Същевременно намаляват пътуванията към Нидерландия - с 15,2%, Руската федерация - с 15,2%, Обединеното кралство - с 3,7%, бившата югославска република Македония - с 1,3%, и други. Най-голям относителен дял от общия брой пътувания на български граждани в чужбина през май 2016 г. формират пътуванията с други цели (гостуване, обучение, посещение на културни и спортни мероприятия) – 43,8%, следвани от пътуванията с цел почивка и екскурзия – 32,0%, и пътуванията със служебна цел – 24,2%. В сравнение с май 2015 е регистрирано увеличение при пътуванията по всички наблюдавани цели: с други цели - с 26,8%, със служебна цел - с 12,7%, и с цел почивка и екскурзия - със 7,9%. През май 2016 с други цели са били 73,4% от пътуванията към Унгария и 72,8% - към Румъния. Пътуванията със служебна цел към Полша са 52,0%, а тези към Израел и Испания с цел почивка и екскурзия са съответно 72,7 и

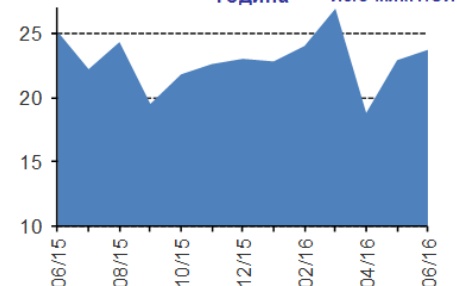
59,3% от всички реализирани пътувания на български граждани към тези страни. През май 2016 посещенията на чужденци в България са 808,3 хил., или с 13,1% над нивото от май 2015 година. Регистрирано е увеличение при пътуванията с други цели - с 21,7%, и с цел почивка и екскурзия - с 11,8%, докато тези със служебна цел намаляват с 5,3%. От общия брой чужденци, посетили България през май 2016 г., делът на гражданите от Европейския съюз е 62,6%, или с 16,8% повече в сравнение със същия месец на предходната година. Увеличават се посещенията на граждани от Франция - с 40,0%, Румъния - с 32,5%, Обединеното кралство - с 12,7%, Австрия - с 4,9%, Италия - с 2,7%, и други. Същевременно намаляват посещенията на граждани от Словения - с 21,9%, Хърватия - с 9,4%, Испания - с 8,6%, Германия - с 0,5%, и други. Увеличават се посещенията на граждани от групата „Други европейски страни“ - с 10,3%, като най-голям е ръстът на посещенията на граждани от Руската федерация - с 21,7%. През май 2016 преобладава делът на посещенията с други цели (вкл. гостувания и транзитни преминавания) - 47,5%, следвани от посещенията с цел почивка и екскурзия - 37,5%, и със служебна цел - 15,0%. Посещенията с цел почивка и екскурзия формират 96,3% от всички посещения на граждани от Израел и 84,9% - от Руската федерация. Служебните пътувания са 60,0% от всички посещения на граждани от Нидерландия и 53,3% - от Чешката република, а с други цели са 71,6% от посещенията на граждани от Румъния и 62,2% - от Гърция.

## 6. Бизнес климат

**През юни 2016 общият показател на бизнес климата се покачва с 0,9 пункта спрямо май**

През юни 2016 общият показател на бизнес климата се покачва с 0,9 пункта спрямо май в резултат на подобрения бизнес климат в промишлеността, търговията на дребно и сектора на услугите. Съставният показател „бизнес климат в промишлеността“ нараства с 0,8 пункта в сравнение с предходния месец. През юни съставният показател „бизнес климат в строителството“ се понижава с 1,8 пункта в резултат на по-резервираните очаквания на строителните предприемачи за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Съставният показател „бизнес климат в търговията на дребно“ се покачва с 0,9 пункта спрямо май. През юни съставният показател „бизнес климат в сектора на услугите“ нараства с 3,9 пункта главно поради по-оптимистичните очаквания на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца.

Бизнес климат в промишлеността за последните 12 месеца, спрямо същия период на предходната година  
Източник: НСИ



## 7. Цени на производител

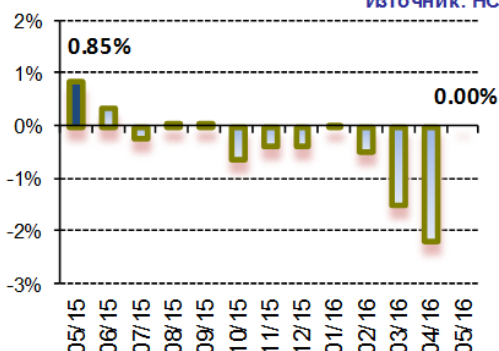
**Общият индекс на цените на производител през май 2016 нараства с 0,2% спрямо предходния месец**

Общият индекс на цените на производител през май 2016 нараства с 0,2% спрямо предходния месец. По-високи цени са регистрирани в преработващата промишленост - с 0,5%, и в добивната промишленост - с 0,1%, докато при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ е отчетено намаление с 0,4%. Общият индекс на цените на производител през май 2016 намалява с 5,6% в сравнение със същия месец на 2015 година. Спад на цените е регистриран в добивната промишленост - с 6,0%, в преработващата промишленост - с 5,8%, и при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 5,3%. Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през май 2016 е с 0,1% под равнището от предходния месец. Намаление на цените е регистрирано в добивната промишленост - с 0,5%, при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 0,3%, и в преработващата промишленост - с 0,1%. Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през май 2016 спада с 4,5% в сравнение със същия месец на 2015 година

## 8. Инфлация

Инфлация на годишна база

Източник: НСИ

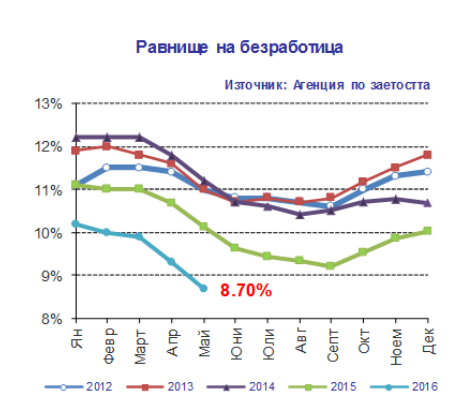


**Индексът на потребителските цени за май 2016 спрямо април 2016 е 100,0%, т.е. месечната инфлация е 0,0%**

Индексът на потребителските цени за май 2016 спрямо април 2016 е 100,0%, т.е. месечната инфлация е 0,0%. Инфлацията от началото на годината (май 2016 спрямо декември 2015) е минус 1,0%, а годишната инфлация за май 2016 спрямо май 2015 е минус 2,0%. Средногодишната инфлация за периода юни 2015 - май 2016 г. спрямо периода юни 2014 - май 2015 е минус 0,6%. Хармонизираният индекс на потребителските цени за май 2016 спрямо април 2016 е 100,0%, т.е. месечната инфлация е 0,0%. Инфлацията от началото на годината (май 2016 спрямо декември 2015) е минус 1,5%, а годишната инфлация за май 2016 спрямо май 2015 е минус 2,5%. Средногодишната инфлация за периода юни 2015 - май 2016 спрямо периода юни 2014 - май 2015 е минус 1,2%. Индексът на цените за малката кошница за май 2016 спрямо април 2016 е 99,9%, а от началото на годината (май 2016 спрямо декември 2015) е 100,3%.

9. Безработица

Равнището на регистрирана безработица през месец май съставлява 8,7%



За първи път от седем години насам броят на регистрираните безработни лица в бюрата по труда пада под 300 хил. души. Такава численост на безработните Агенцията по заетостта за последно е отчела в края на месец октомври 2009 . В края на месец май 2016 в бюрата по труда са регистрирани 286 246 безработни лица. Спрямо април те намаляват с 18 916 лица. На годишна база, в сравнение с май 2015, безработните са значително по-малко – с 45 600 лица. Спрямо икономически активното население, определено при последното преброяване 2011, равнището на регистрирана безработица през месец май съставлява 8,7%. В сравнение с май 2015 то е значително по-ниско – с 1,4 процентни пункта. Намалението спрямо април 2016 е с 0,6 процентни пункта, като този темп се запазва за втори пореден месец. На работа през май 2015 са постъпили общо 24 294 безработни лица, от които 22 101 – на първичния пазар на труда.

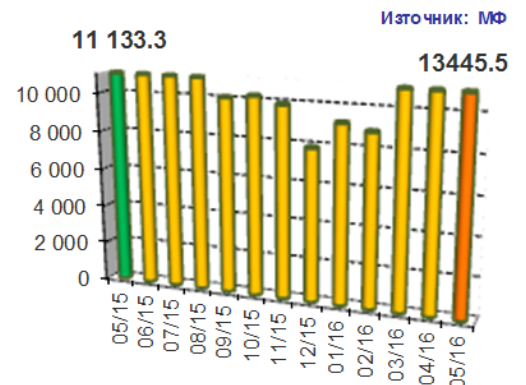
III. ФИСКАЛЕН СЕКТОР

1. Държавен бюджет

Размерът на фискалния резерв към 31.05.2016 г. е BGN 13,4 млрд.

По данни от месечните отчети на първостепенните разпоредители с бюджет салдото по консолидираната фискална програма (КФП) на касова основа към месец май 2016 е положително в размер на BGN 2 773,6 млн. (3,1% от прогнозия БВП) ) и се формира от излишък по националния бюджет в размер на BGN 1 665,6 млн. и излишък по европейските средства в размер на BGN 1 108,0 млн. За сравнение за първите пет месеца на 2015 бе отчетен излишък по КФП в размер на BGN 1 091,1 млн. (1,3% от БВП), което означава, че като относителен дял в БВП бюджетната позиция се подобрява с 1,8 процентни пункта. Факторите за подобрието на бюджетната позиция продължават да бъдат по-високите приходи и свиването на разходите спрямо същия период на предходната година. Постъпилите приходи и помощи по консолидираната фискална програма (КФП) към май 2016 са в размер на BGN 14 852,1 млн. или 45,0% от годишните разчети. Съпоставено с първите пет месеца на 2015 г. приходите и помощите нарастват с BGN 1 033,5 млн. (7,5%). Ръстът спрямо предходната година се дължи на по-високите данъчни и неданъчни приходи, които нарастват с BGN 1 261,4 млн., докато постъпленията в частта на помощите (възстановени средства от Европейската комисия) са с BGN 227,9 млн. по-малко. Въпреки това изпълнението на приходите от помощи спрямо разчета за годината е добро, като постъпленията от помощи от страната и чужбина (вкл. помощите от фондовете на ЕС) са в размер на BGN 1 550,4 млн. , което представлява 60,9% от годишния разчет. При съоставката на приходите в частта на помощите с предходната година, следва да се има предвид ясно изразен базов ефект в 2015 свързан с по-високите разходи (съответно възстановени суми към България от ЕК) по проектите за стария програмен период 2007-2013 г. Общата сума на данъчните постъпления (вкл. приходите от осигурителни вноски) възлиза на BGN 11 321,0 млн., което представлява 43,6% от планираните за годината приходи. Съпоставено с май 2015 данъчните постъпления нарастват номинално с 10,1% (BGN 1 037,2 млн.). В структурно отношение най-значителен ръст се отчита при постъпленията от косвени данъци. Приходите от преки данъци са в размер на BGN 2 224,7 млн. или 47,5% от предвидените в ЗДБРБ за 2016, като спрямо първите пет месеца на 2015 г. нарастват със BGN 169,7 млн. (8,3%). Приходите от косвени данъци са в размер на BGN 5 663,5 млн., което е 42,7% от разчетите по ЗДБРБ за 2016, като съпоставено с предходната година нарастват с BGN 683,2 млн. (13,7%). Постъпленията от ДДС са в размер на BGN 3 708,7 млн. или 44,1% от планираните за годината. Съпоставени с предходната година приходите от ДДС нарастват с BGN 442,0 млн. Размерът на невъзстановения ДДС към края на май е 140,8 млн. лева. Ръст се отчита и при приходите от акцизи, които възлизат на BGN 1 869,5 млн. (40,0% от разчетените за годината), като спрямо май 2015 нарастват с 14,1% или BGN 231,0 млн. Постъпленията от мита са BGN 70,4 млн. или 47,0% от разчета за годината. Постъпленията от други данъци (вкл. имуществени данъци и др. данъци по ЗКПО) са в размер на BGN 520,5 млн. или 57,1% изпълнение на годишните разчети. Приходите от социално и здравноосигурителни вноски са BGN 2 912,3 млн. което представлява 40,8% от разчетените за годината. Съпоставено с предходната година, приходите от осигурителни вноски нарастват номинално с 4,8% (133,7 млн.). Неданъчните приходи са в размер на BGN 1 980,7 млн., което представлява 44,2% изпълнение на годишните разчети или с BGN 224,3 млн. (12,8%) повече спрямо края на месец май 2015 година. Разходите по консолидираната фискална програма (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) към май 2016 възлизат на BGN 12 078,5 млн., което е 34,7% от годишните разчети. За сравнение разходите по КФП към май 2015 бяха в размер на BGN 12 727,5 млн. Нелихвените разходи са в размер на BGN 11 376,4 млн., което представлява 34,9% от годишните разчети. Текущите нелихвени разходи към май 2016 са в размер на BGN 10 710,8 млн. (40,4% от разчета за годината), капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на BGN 665,5 млн. (10,9% от разчетите към ЗДБРБ за 2016). Лихвените плащания са в размер на BGN 345,6 млн. или 43,1% от планираните за 2016 година. Частта от вноската на Република България в бюджета на ЕС, изплатена към май 2016 от централния бюджет, възлиза на BGN 356,6 млн. лв., което е в съответствие с действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС. Размерът на фискалния резерв към 31.05.2016 г. е BGN 13,4 млрд., в т.ч. BGN 11,9

Фискален резерв (BGN млн.)

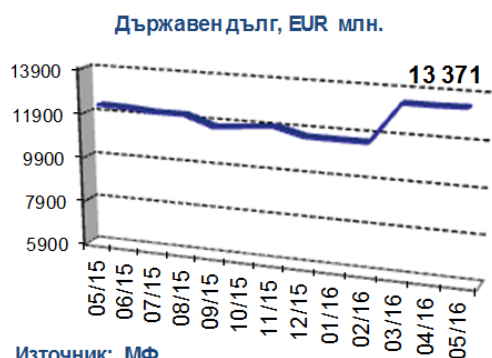


млрд. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и BGN 1,5 млрд. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

## 2. Държавен дълг

**Съгласно водения от МФ официален регистър на държавния дълг, към края на май 2016 той възлиза на EUR 13 370,5 млн.**

Съгласно водения от МФ официален регистър на държавния дълг, към края на май 2016 той възлиза на EUR 13 370,5 млн. Вътрешните задължения са в размер на EUR 3 541,9 млн., а външните - в размер на EUR 9 828,7 млн. В края на отчетния период делът на държавния дълг към брутния вътрешен продукт (БВП) възлиза на 29,3%, като делът на вътрешния държавен дълг е 7,8 %, а на външния държавен дълг - 21,5 %. В структурата на държавния дълг в края на периода вътрешните задължения заемат дял от 26,5 %, а външните - от 73,5 %. Валутната структура на дълга към края на месеца се разпределя както следва: 78,8 % в евро, 20,4 % в левове, 0,6 % в щатски долари и 0,3 % в други валути. Извършените плащания по държавния дълг през май са в размер на 63,3 млн. лева. Във валутната композиция на плащанията от началото на годината най-съществен е делът на тези в евро - 60,1 %, следван от тези в лева - 38,2 % и в щатски долари - 1,7 %. Държавногарантираният дълг през май достига до EUR 285,5 млн., от които EUR 32,0 млн. са вътрешните държавни гаранции, а съотношението държавногарантиран дълг/БВП е в размер на 0,6 %.



Източник: МФ  
Теглене на данни чрез: СЕС Data Manger

## IV. ПАРИЧЕН СЕКТОР

**През май 2016 широките пари (паричния агрегат М3) се увеличават на годишна база с 8,1% при годишно нарастване от 8% през април 2016 година**

През май 2016 широките пари (паричния агрегат М3) се увеличават на годишна база с 8,1% при годишно нарастване от 8% през април 2016 година. В края на май 2016 широките пари са BGN 74,463 млрд. (82,1% от БВП) при BGN 74,016 млрд. към април 2016 (81,7% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат М1, се увеличава през май т. г. с 14,2% на годишна база (13,3% годишен ръст през април 2016 година). В края на май 2016 депозитите на неправителствения сектор са BGN 64,119 млрд. (70,7% от БВП), като годишното им увеличение е 8,8% (8,6% годишно повишение през април 2016 година). Депозитите на Нефинансови предприятия са BGN 17,653 млрд. (19,5% от БВП) в края на май 2016 година. В сравнение със същия месец на 2015 г. те се увеличават с BGN 13,5% (12,1% годишно повишение през април 2016 година). Депозитите на финансовите предприятия нарастват с 15,9% на годишна база през май 2016 година (14,1% годишно повишение през април 2016) и в края на месеца достигат BGN 3,273 млрд. (3,6% от БВП). Депозитите на Домакинства и НТООД са BGN 43,192 млрд. (47,6% от БВП) в края на май 2016 година. Те се увеличават с 6,5% спрямо същия месец на 2015 (6,9% годишно нарастване през април 2016 година). Нетните вътрешни активи са BGN 46,503 млрд. в края на май 2016 година. Те се понижават с 2,5% спрямо същия месец на 2015 (2,7% годишно намаление през април 2016 година). В края на месеца основният им компонент – вътрешният кредит, възлиза на BGN 48,443 млрд. и се понижава спрямо май 2015 с 2% (1,6% годишно намаление през април 2016 година). На годишна база вземанията от неправителствения сектор се понижават с 1%, достигайки BGN 50.356 млрд. (1,7% годишно намаление през април 2016 година). В края на май 2016 кредитите за неправителствения сектор са BGN 49,326 млрд. (54,4% от БВП) при BGN 49,310 млрд. към април 2016 (54,4% от БВП). През май 2016 те намаляват на годишна база с 0,9% (1,6% годишно понижение през април 2016 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно от нетните продажби на кредити от Други парично-финансови институции (Други ПФИ), чиито обем за последните дванадесет месеца е BGN 156,6 млн. На годишна база продадените кредити от Други ПФИ са BGN 187,5 млн. (в т. ч. BGN 0,6 млн. през май 2016 година), а обратно изкупените кредити – BGN 30,9 млн. (в т. ч. BGN 3,9 млн. през май 2016 година). Кредитите за Нефинансови предприятия се понижават с 1,1% на годишна база през май 2016 (2,2% годишно намаление през април 2016) и в края на месеца достигат BGN 30,017 млрд. (33,1% от БВП). Кредитите за Домакинства и НТООД са BGN 18,078 млрд. (19,9% от БВП) в края на май 2016 година. Спрямо същия месец на 2015 те намаляват с 1% (1,4% годишно понижение през април 2016 година). В края на отчетния месец жилищните кредити са BGN 8,680 млрд. и се увеличават на годишна база с 0,05% (0,3% годишно понижение през април 2016 година). Потребителските кредити възлизат на BGN 7,216 млрд. и се понижават с 1,8% спрямо май 2015 (2% годишно намаление през април 2016 година). На годишна база другите кредити се увеличават с 2,5% (0,6% годишно повишение през април 2016), като достигат BGN 731,5 млн. Кредитите, предоставени на финансови предприятия, са BGN 1,231 млрд. (1,4% от БВП) в края на май 2016 година. В сравнение с май 2015 те се увеличават със 7,9% (10,5% годишно повишение през април 2016 година). Нетните чуждестранни активи са BGN 46,996 млрд. в края на отчетния месец при BGN 46,342 млрд. в края на април 2016 година. На годишна база те нарастват с 20,6% при ръст от 20,4% през април 2016 година. През май 2016 чуждестранните активи се увеличават с 14,5% (9,8% годишен ръст през април 2016), като достигат BGN 55,728 млрд. Чуждестранните пасиви са BGN 8,731 млрд. и на годишна база намаляват с 10,2% (25% годишно понижение през април 2016 година).



## V. КАПИТАЛОВ ПАЗАР

През месец май 2016 оборотът на борсата на регулиран пазар се срина с 71,86% на годишна база до BGN 9,01 млн., докато алтернативният пазар бележи годишен ръст със сходен процент от 71,12%, достигайки BGN 50,974 млн.

През месец май 2016 оборотът на борсата на регулиран пазар се срина с 71,86% на годишна база до BGN 9,01 млн., докато алтернативният пазар бележи годишен ръст със сходен процент от 71,12%, достигайки BGN 50,974 млн. Борсовият индекс SOFIX, който проследява 15те най-ликвидни акции на борсата, бележи спад от 0,28% до 441,34 пункта за изминалия месец. В допълнение, индексът BGBX40, проследяващ 40те най-търгувани акции, спадна с 1,48% на месечна база, а BGTR30 отбелязва понижение от 0,9% за месеца. Единствен BG REIT прави изключение и увеличава печалбата си от началото на 2016 до 4,47% като месечната му доходност през май месец е 1,12%. Сред най-губещите за месец май бяха акциите на застрахователния сектор. Еврохолд България АД отбеляза месечен спад от 20,49% в обем от 1 822 992 изтъргувани акции като цената на една ценна книга достигна до BGN 0,524 към края на месец май. От друга страна, книгата на ЗД Евроинс АД се понижила с 18,36% на месечна база и към края на месец май възлязоха на BGN 0,596. Спадът в цената на акциите е в унисон със слабите финансови резултати за първото тримесечие на 2016. ЗД Евроинс АД записа нетна загуба в размер на BGN 0,303 млн. за първото тримесечие на годината спрямо печалба от BGN 0,080 млн. година по-рано. Брутният премиен приход на дружеството намалява с 32,29% на годишна база и възлиза на BGN 27,225 млн. за посочения период. На трето място в класацията на губещите е Доверие Обединен Холдинг, като през май бяха изтъргувани 559 914 броя акции на холдинга, което доведе до спад в цената на ценните книжа с 7,89%.

Индексите на БФБ на месечна база				
Дата	Sofix	BGBX40	BGREIT	BGTR30
05.2015	482.9	97.3	93.5	392.2
06.2015	485.3	95.6	94.3	391.3
07.2015	473.6	93.6	95.7	387.5
08.2015	459.4	91.0	96.3	381.6
09.2015	442.3	88.4	95.1	364.3
10.2015	446.9	89.9	95.6	370.0
11.2015	435.6	88.0	94.9	363.6
12.2015	460.9	92.8	97.0	383.8
01.2016	448.4	90.7	98.3	371.4
02.2016	447.4	89.9	100.5	373.4
03.2016	446.4	89.4	100.0	373.0
04.2016	442.6	89.1	100.3	372.0
05.2016	441.3	87.8	101.4	368.7

Източник: Българска фондова борса-София

## VI. НЕДВИЖИМА СОБСТВЕНОСТ

### Собствениците на имоти продължават да са в силна позиция

Собствениците на имоти продължават да са в силна позиция, защото в общия случай не бързат да продават и да затварят парите си в банките, където лихвите по депозитите спаднаха драстично. Според направено проучване от 80% от участвалите искат да купят жилище за собствени нужди, 12% - за децата си и по 4%, за да го дават под наем или с цел инвестиция. Очаквано над една трета от търсещите жилища - 39%, в момента живеят под наем, а 31% вече имат, но искат да го сменят с друго по размер или на друго място. Очаквано най-много хора (38 %) търсят двустаино жилище, 34% - тристаен апартамент, а 16%- къща. Същото проучване, направено през 2013, показва, че желаещите да купят къща са намалели с 13,1%, а са се увеличили тези, които се насочват към едностаен (+3,2%) и двустаен (+8,1%) апартамент. На фокус са едностаините и двустаините апартаменти, това е нормално предвид факта, че в годините на кризата за същите пари са можели да се купят по-големи имоти. Местоположението (за 84% от анкетираните) продължава да е един от най-важните критерии при избор на жилище, наред с цената (за 80%). Качеството на строителството също е сред водещите критерии (54%) и лесният достъп (42%), което включва и добър обществен транспорт. Процентите са повече от 100 заради това, че едни и същи анкетираните са избирали повече от един отговор.

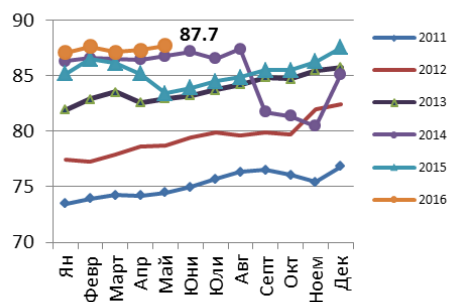
## VII. БАНКОВ СЕКТОР

### През май 2016 коефициентът на ликвидните активи, изчисляван по Наредба № 11 на БНБ, е 37,02%

През май 2016 общите активи, ликвидните активи и печалбата на банковата система се увеличават. В края на месеца коефициентът на ликвидните активи, изчисляван по Наредба № 11 на БНБ, е 37,02%. Най-голям принос за нарастването на ликвидните активи имат средствата по разплащателни сметки в други банки и междубанковите депозити до 7 дни. Към 31 май печалбата на банковата система е BGN 502 млн., а размерът ѝ е с BGN 55 млн. по-голям от отчетения за петте месеца на миналата година. Натрупаната обезценка по кредити и вземания в края на май 2016 възлиза на BGN 276 млн., или с BGN 45 млн. по-малко спрямо същия период на предходната година. Балансовата стойност на активите на банковата система се увеличава с 0,4% и в края на отчетния месец достига BGN 87,7 млрд. Балансовата позиция пари и парични салда в централни банки и други депозити на виждане заема 19,0%. Портфейлите с ценни книжа нарастват общо с 2,2% (BGN 265 млн.) основно под формата на дългови ценни

книжа, държани за търгуване, и на разположение за продажба. В края на месеца делът на ценните книжа в общия размер на активите е 14,2%. Спрямо края на април кредитният портфейл на банковата система (без кредитите за сектори „централни банки“ и „кредитни институции“) намалява с 0,1% (BGN 79 млн.). Динамиката е определена основно от спада при кредитите за нефинансови предприятия (с 0,5%) и увеличението при заемите за домакинства (с 0,4%). Нарастване е отчетено и при кредитите за секторите „държавно управление“ (0,1%) и за „други финансови предприятия“ (0,2%). Депозитите в банковата система през месеца са увеличени с 0,7% (BGN 494 млн.) и в края на май са BGN 74,4 млрд. Депозитите от нефинансови предприятия нарастват със BGN 179 млн. (0,9%), а тези от други финансови предприятия – със BGN 182 млн. (5,1%). Ресурсът от домакинства се увеличава с BGN 9 млн. (0,02%) и в края на месеца възлиза на BGN 45 млрд. Същевременно е отчетено намаление при привлечените средства от сектор „държавно управление“. Балансовата позиция собствен капитал в края на май е BGN 11,6 млрд. Размерът му е с 0,9% по-малък спрямо предходния месец главно поради намалението в неразпределената печалба.

Активи в банковата система млрд. лева



Източник: БНБ  
Данни теглени чрез CEIC Data Manager

Управителният съвет на БНБ определи нулево ниво на антицикличния буфер, приложим към кредитни рискови експозиции за третото тримесечие на 2016. След въвеждането на глобалната регулаторна рамка Базел III в европейското законодателство бяха създадени пет нови капиталови буфера, които се прилагат в България по силата на Наредба №8 на БНБ от 24 април 2014 за капиталовите буфери на банките. Това са предпазен капиталов буфер (capital conservation buffer), антицикличен капиталов буфер (countercyclical capital buffer), буфер за системен риск (systemic risk buffer), буфер за глобална системно значима институция – ГСЗИ (buffer for global systemically important institutions), и буфер за друга системно значима институция – ДСЗИ (buffer for other systemically important institutions). Антицикличният капиталов буфер осигурява банковата система срещу потенциални загуби, произтичащи от натрупване на цикличен системен риск в периоди на прекомерен кредитен растеж. УС на БНБ реши: антицикличният капиталов буфер да се запази на ниво 0%, тъй като при определянето му „не се отчита проявление на цикличен системен риск в икономиката предвид наблюдаваното отрицателно отклонение на съотношението „кредит/БВП“ от дългосрочната му стойност“.

Ниво на антицикличния капиталов буфер през трето тримесечие на 2016 г.	Съотношение кредит/БВП към първо тримесечие на 2016 г.	Отклонение на съотношението кредит/БВП от дългосрочната му стойност към първо тримесечие на 2016 (процентни пункта)	Референтен индикатор, изчислен в съответствие с чл. 5, ал. 1 от Наредба № 8 на БНБ
0%	111.60%	-47.3	0%

Източник: БНБ

Това означава, че показателят би бил повишен при наличието на риск за системата, породен от силен ръст на кредита. Но тъй като кредитната активност е ниска, то решението на БНБ е банките да не заделят допълнителен капитал за това. Централната банка оповести данни и за приложимото съотношение кредити към БВП, което към първото тримесечие е 111,6%, за неговото отклонение от дългосрочния тренд, определено на -47,3 пр. пункта, и за референтния индикатор, подпомагащ преценката при определяне на антицикличния буфер, който също е 0%.

## МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ

ВЪНШЕН СЕКТОР  
ТЕКУЩА СМЕТКА

От 17 април 2015 в съответствие с Календара за разпространение на статистически данни БНБ започна регулярното публикуване на месечни данни за платежния баланс, съставени по шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция (МВФ, 2008). В Европейския съюз преминаването към новите методологически изисквания на шестото издание на Ръководството бе координирано от Европейската система на централните банки и Европейската статистическа система. С шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция (МВФ, 2008) се въвеждат съществени методологически промени в отчитането на търговията със стоки и на търговията с услуги. На основата на тяхната икономическа същност отделни подстатии се прекласифицират от статия Стоки (внос и износ) в статия Услуги (внос и износ), и обратно. Тези методологически промени водят до различия между данните за износа и вноса на стоки, съставяни от БНБ за статистиката на платежния баланс, и тези съставяни от НСИ за статистиката на външната търговия. Поради това няма равенство между данните за износа, вноса и търговско салдо, съставяни от НСИ, и данните за износа, вноса и търговско салдо, съставяни от БНБ за статистиката на платежния баланс. Съгласно статистиката на външната търговия, износът на стоки за първите два месеца на 2015 е в размер на 3483.1 млн. EUR, като се увеличава с 249.1 млн. EUR (7.7%) в сравнение със същия период на 2014 (3234 млн. EUR). Вносът на стоки за януари – февруари 2015 възлиза на 3856.9 млн. EUR, като се повишава с 58.9 млн. EUR (1.6%) спрямо същия период на 2014 (3797.9 млн. EUR). За отчетния период на 2015 търговското салдо е отрицателно в размер на 373.8 млн. EUR (0.9% от БВП), като дефицитът намалява със 190.2 млн. EUR спрямо януари – февруари 2014 (дефицит в размер на 564 млн. EUR, 1.3% от БВП). Предвид аналитичното значение на данните за износа и вноса на стоки от статистиката на външната търговия БНБ ще продължи практиката да подготвя кратък текст за динамиката на външната търговия, както и поддържането на съответните серии от данни. Тези материали се съдържат в публикацията Платежен баланс и са публикувани на интернет страницата на БНБ. По-подробна информация за тези методологически промени има в материала Съставяне на статистиката на платежния баланс съгласно методологията на шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция. По отношение на преките инвестиции с шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция се въвежда съществено различен принцип при представянето им в платежния баланс – принципът Актив/Пасив. Предвид аналитичното значение на досегашното представяне – на база на принципа на първоначалната посока на инвестицията, в приложението Преки инвестиции към публикацията Платежен баланс и в таблиците за преките инвестиции данните ще продължат да бъдат представяни и в съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията. В съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията, преките чуждестранни инвестиции в страната за февруари възлизат на 53.9 млн. EUR (при 94.7 млн. EUR за февруари 2014 ). За януари – февруари 2015 преките чуждестранни инвестиции в страната са в размер на 128.2 млн. EUR (при 137.7 млн. EUR за януари – февруари 2014 ). Преките инвестиции в чужбина за февруари възлизат на 9.4 млн. EUR (при 5.7 млн. EUR за февруари 2014 ). За януари – февруари 2015 преките инвестиции в чужбина са отрицателни в размер на 16.6 млн. EUR (при положителни в размер на 108.7 млн. EUR за януари – февруари 2014 ). По-подробна информация за преките инвестиции има в приложението Преки инвестиции (януари – февруари 2015 ) на публикацията Платежен баланс, а данни – в таблица 10 – Преки инвестиции на публикацията. Текущата сметка обхваща получаването и предоставянето на стоки и услуги, доход и текущи трансфери между страната и останалия свят. Потоците, записани в кредитната страна, представляват тази част на brutния вътрешен продукт, предоставени на останалия свят (износ на стоки и услуги), както и предоставянето на фактори на производство, изразени чрез получен (или който следва да бъде получен) доход – компенсации на наетите и инвестиционен доход (лихви, дивиденди и др.). Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно получени реални и финансови ресурси (трансфери). Потоците в дебитната страна представляват brutния продукт, създаден в останалата част на света и придобит от националната икономика (внос на стоки и услуги), както и придобиването на фактори на производство, изразени чрез платен (или който следва да се плати) доход. Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно предоставени реални и финансови ресурси. Статията Стоки в текущата сметка на платежния баланс обхваща преносими стоки, за които е налице смяна на собствеността между резиденти и нерезиденти. Данните за вноса и износа FOB (Free on board) са базирани на митнически декларации като кодовете, използвани в тях са по „Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките“, на Световната митническа организация, въведена през 1988 и допълнена през 1992. Считано с данните за януари 2006

Българската народна банка и Националният статистически институт съвместно прилагат разработена от тях методология за оценка на вноса по цени fob и на приходите и разходите за товарен транспорт. Методологията се базира на анализ на съотношенията cif – fob при вноса на стоки в зависимост от различните видове доставки по вноса, както и от използвания транспорт и националност на превозвача. При представяне на географското разпределение на данните за износа и вноса в платежния баланс на страната се следват следните правила:

Съгласно EURпейските Регламенти, при търговия със страни членки на ЕС:

- при пристигания - страната партньор е страната членка, от която стоките се изпращат за България.
- при изпращания - страната партньор е страната членка, за която се изпращат стоките.

При данните за търговията със страни извън ЕС:

- при внос - страната партньор е тази, която е произвела стоката, наречена “страна на произход”.
- при износа - страната партньор е тази, която ще потребява стоките наречена “страна на потребление”.

Статията Услуги обхваща транспортни, туристически и други услуги.

Българската народна банка извлича данните за товарния транспорт от данните за външната търговия и за пътническия транспорт от данните за туризма на базата на оценки. Считано с данните за м. януари 2006 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за товарен транспорт. Приходите от товарен транспорт се формират от оценката на приходите на местни превозвачи свързани с износа на стоки на страната. Разходите се калкулират като оценка на разходите направени от местни лица в полза на чуждестранни превозвачи, свързани с вноса на стоки в страната. Приходите и разходите се оценяват по типове транспорт и националност на превозвача. С въвеждането на системата „ИНТРАСТАТ”, от януари 2007 настъпиха промени и в начина на оценяване на приходите и разходите от товарен транспорт на България с останалите страни – членки на ЕС. Поради по-големия срок за получаване от НСИ на подробни данни за търговията на България с останалите страни – членки на ЕС, към датата на публикуване на първоначалния отчет за платежния баланс за съответния месец (42 дни след края на отчетния период) предварителната оценка за приходите и разходите от товарен транспорт е изчислена на база на данните от предходни години. Тези оценки подлежат на ревизия след получаване на предварителните подробни данни (с детайли по страни и стоки) за търговията с останалите страни – членки на ЕС за отчетния месец.

Статия Пътувания обхваща стоки и услуги, включително тези, свързани със здравни и образователни услуги, предоставени на туристи, пътуващи служебно или лично. До края на 2006 данните за туризма се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на туристите, пресекли границата, както и на оценки на разходите, извършени от един турист на база на методология за оценяване на приходите и разходите от туристически услуги – „Методология за оценка на приходите и разходите от пътувания и туризъм в платежния баланс на България“ (Българска народна банка, Министерство на търговията и туризма, 18 ноември 1999 ). От началото на 2007 данните за броя на чуждестранните граждани, посетили страната се базират на информация от НСГП и дооценки на НСИ. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за пътувания и пътнически транспорт. Най-общо моделът за оценка на статия Пътувания се базира на производението на броя на презграничните пътувания по размера на направените разходите за едно пътуване от съответния тип (за по-подробна информация виж „Методология за оценка на статии „Пътувания”, “Пътнически транспорт” и “Компенсация на наетите - кредит” на платежния баланс на България” ( Българска народна банка, март 2010)). Оценките за броя и структурата на презграничните пътувания се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на пресичанията на държавната граница и дооценки на Националният статистически институт. Оценките на размера на разходите, направени по време а едно пътуване са построени в резултат на данните събрани от проведеното от БНБ Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (юли 2007 – август 2008). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

Статията Други услуги обхваща постъпленията и плащанията по всички останали категории услуги, различни от тези, свързани с транспорт или пътувания (съобщителни, строително-монтажни, финансови, застрахователни, лизингови, услуги в областта на науката, културата и спорта и др.). Източници на информация по тази статия до края на 2009 са отчетите на банките за извършения от тях и техните клиенти износ и внос на нефакторни услуги и на фирмите, които предоставят тримесечна информация за сметките си в чужбина. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на EURпейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за

отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90%. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на EUR пейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90%. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От началото на 2010 БНБ провежда регулярно тримесечно проучване на постъпленията и плащанията между местни и чуждестранни лица във връзка с получаването и предоставянето на услуги, възнаграждения, осигуровки и безвъзмездните постъпления и плащания, които се включват в текущата сметка на платежния баланс. На база на данните събрани от това проучване, с данните за януари 2011 са публикувани ревизирани данни за месеците на 2010. За целите на месечното отчитане на платежния баланс се използват данните от банките за постъпленията и плащанията, свързани с износ и внос на услуги над прага от 100 000 BGN, както и дооценки на БНБ за постъпления и плащания под прага от 100 000 BGN. След получаване на тримесечните данни от проучването сред предприятията извършващи внос и износ на други услуги данните подлежат на ревизия.

Статията Доход включва две категории: (1) компенсация на наетите и (2) инвестиционен доход. Компенсациите на наетите обхващат надници, заплати и други плащания към нерезиденти, работещи в страната, или получени от резидентите, работещи в чужбина. Компенсациите на наетите обхващат и доход реализиран в резултат на неофициална заетост. За периода от април 2001 до декември 2006 БНБ оценява този поток съгласно „Методология за оценка на потоците, дължащи се на неофициална заетост“, 14 март 2006. С данните за януари 2010 бе въведена нова методология за оценка на кредитната страна на статия Компенсациите на наетите (виж „Методология за оценка на статии „Пътувания“, „Пътнически транспорт“ и „Компенсация на наетите - кредит“ на платежния баланс на България“ (Българска народна банка, март 2010). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

Инвестиционният доход покрива постъпления и плащания на доход, свързан с външни финансови активи и пасиви – по директни инвестиции (дивиденди и реинвестирана печалба), портфейлни инвестиции, други инвестиции и по резервни активи.

Трансфери са всички реални ресурси и финансови средства, предоставени безвъзмездно от една икономика на друга. Текущите трансфери засягат пряко нивото на разполагаемия доход на една икономика и потреблението на стоки и услуги. В този смисъл, текущите трансфери намаляват дохода и потребителските възможности на страната донор и увеличават дохода и потребителските възможности на страната получател. В Текущи трансфери се включват постъпилите средства по предприсъединителните и присъединителните фондове на Европейския съюз, парични преводи от частни лица, както и дарения, помощи, наследство, печалби от лотарии, пенсии, данъци, вноски за социални осигуровки и др. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова Методология за оценка на статия „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина“.

Статията „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина“ е подстатия на статията „Текущи трансфери, кредит“ в текущата сметка на платежния баланс и е балансираща статия за безвъзмездно получени ресурси в брой или в натура. Въвеждането на новата методология за отчитане на тези потоци се

налага основно поради промяна в официалния праг на отчитане на търговските банки и поради необходимост от обхващане на трансферите, извършени не само по официален път, но и по неофициални канали. Оценките на емигрантските преводи се базират на умножението на броя български емигранти, преобладаващи пари към техни близки, по сума на средния трансфер. Тези изчисления се правят съответно за официалния и неофициалния канал на трансфериране. Сумирането на средствата трансферирани по двата канала представлява общата сума на преводите от български емигранти. Данните за броя на българските емигранти се базира на информацията от Държавната агенция за българите в чужбина, българските посолства в чужбина и данни на EURстат. Данните за процента на български емигранти, трансфериращи към техни близки в страната, за дела на трансфериращи по официален канал и неофициален канал и за средния трансфер за всеки от трансферните канали се базира на данни от Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (август 2007– юли 2008), проведено от БНБ чрез външен изпълнител. С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

#### **КАПИТАЛОВА СМЕТКА**

Капиталовата сметка включва две категории: (1) капиталови трансфери и (2) придобиване или предоставяне на нематериални, нефинансови активи. Когато са в натура, капиталовите трансфери включват (1) прехвърляне на собственост на основни средства, или (2) безвъзмездно опрощаване на пасив от страна на кредитора. Когато е налице плащане, един трансфер е капиталов, когато е свързан със или зависим от придобиване или предоставяне на основни средства (например инвестиционни субсидии).

#### **ФИНАНСОВА СМЕТКА**

Финансовата сметка обхваща всички транзакции (реално извършени и начислени) във външните финансови активи и пасиви на една икономика. Външните активи и пасиви са класифицирани основно според типа на инвестицията. Финансовата сметка включва (1) преки инвестиции, (2) портфейлни инвестиции и (3) други инвестиции. Преки инвестиции включва преки инвестиции в чужбина, преки инвестиции в страната и сливания и придобивания. Пряка инвестиция е категория в международните инвестиции, при която резидент на една икономика – директен инвеститор – придобива дълготраен интерес (поне 10% от дяловия капитал или правото на глас) в предприятие, намиращо се в друга икономика – директно инвестиционно предприятие. Директната инвестиция включва както първоначалната транзакция, чрез която се установява отношението между директния инвеститор и директното инвестиционно предприятие, така и всички последващи транзакции между тях. Транзакциите могат да касаят промяна в участието на директния инвеститор в капитала на инвестиционното предприятие, промяна във вътрешнофирмената задължениост, както и дела на директния инвеститор в неразпределената печалба/загуба на предприятието за отчетния период. Преките инвестиции в чужбина се отчитат като актив, преките инвестиции в страната – като пасив

В подстатията Сливания и придобивания се отразяват всички сделки по сливания и придобивания, с цел да се елиминира тяхното влияние върху отчитаните данни за преките инвестиции в страната. Международната практика показва, че извършването на такива транзакции като цяло не води до увеличаване на производствените мощности и на заетостта, както и че направените изводи от анализа на данните за преките инвестиции в които са включени данните за сделки по сливане и придобиване могат да бъдат неточни относно размера на инвестициите, тяхната динамика, отраслова и географска структура. (Виж "European Central Bank, Eurostat, Foreign Direct Investment Task Force Report", March 2004, para.332).

Портфейлни инвестиции включва портфейлни инвестиции, активи и портфейлни инвестиции, пасиви. Портфейлните инвестиции са вложения в акции, когато техният размер не надвишава 10% от дяловия/ акционерен капитал на дружеството, вложения в облигации, бонове, инструменти на паричния пазар или други търгуеми ценни книжа.

Други инвестиции включва търговски кредити, заеми, валутни депозити и други активи и пасиви.

В платежния баланс под търговски кредит се разбират вземания между партньори по търговска сделка, които не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа.

Статия Заеми включва получени и изплатени главници по дългосрочни и краткосрочни заеми между резидент и нерезидент, които заеми не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа. От статия Заеми, пасиви се изключват транзакциите, свързани с получаване или погасяване на главници по кредити, отпуснати от МВФ, както и получаването на главници по заеми, отпуснати в подкрепа на платежния баланс. Последните се

записват в съответните статии на група Д. Резерви и друго финансиране.

Статията Валута и депозити представя в актива си измененията във валутните депозити на резиденти в чужбина, а в пасива си – измененията в задълженията на банките, опериращи на територията на България към нерезиденти в местна и чужда валута. Съгласно основните принципи, залегнали в „Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), при отчитане на промените във валутните депозити, Българската народна банка елиминира промените в тях, дължащи се на валутно-курсови разлики.

Статиите Други активи и Други пасиви включват осъществените транзакции по разни разчети, непокрити в останалите категории и натрупаните просрочия на дъл

Грешки и пропуски (нето) е компенсаторна статия. Тя съществува в представянето на платежния баланс, защото системата за набиране на данни, която Българската народна банка използва, не е затворена, а представлява комбинация от различни източници на информация. За разлика от други статистически отчети, като например паричната статистика, набирането на информацията, необходима за съставяне на платежния баланс, не може да се ограничи само до използването на счетоводните отчети на банките като единствен източник на данни. Колебанията в Грешки и пропуски (нето), както в знака, така и в размера, се дължат главно на: (1) ревизии на данните за вноса и износа (2) усъвършенстване на методологията за компилиране на отделните статии на платежния баланс и (3) съществуването на обективни ограничения при събиране на информацията по отделни статии на баланса.

### **РЕЗЕРВИ И ДРУГО ФИНАНСИРАНЕ**

Резервните активи включват тези външни активи, които са на разположение и са контролирани от централната банка (правителството), и се използват за пряко финансиране на дефицити на платежния баланс. Резервните активи включват монетарно злато, специалните права на тираж, резервната позиция при МВФ, валутните активи (включващи валутни депозити и ценни книжа) и други вземания. Записванията в тази категория се отнасят до транзакциите по активите на управление „Емисионно“ на БНБ. Данните за промените в резервните активи се включват в платежния баланс, като се изчистват от промените, предизвикани от валутно-курсните разлики и ценовата преоценка.

Тази група в аналитичното представяне на платежния баланс включва също и Ползвани кредити от МВФ и статията Извънредно финансиране. Извънредното финансиране обхваща кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс, както и отсрочени/преструктурирани плащания и плащания на просрочия, произтичащи от проблеми с платежния баланс. В съответствие с методологията за отчитане на операциите по извънредното финансиране („Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), т. 454), платените главници по кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс се отразяват във Финансовата сметка в позицията Други инвестиции – Пасиви – Заеми – Държавно управление.

## **РЕАЛЕН СЕКТОР**

### **БВП – ПРОИЗВОДСТВЕН МЕТОД - НАЦИОНАЛНО НИВО**

Брутният вътрешен продукт, изчислен по производствения метод, характеризира крайния резултат от икономическата дейност и се измерва с добавената стойност, създадена при производството на стоки и услуги от единиците, резиденти на икономическата територия на страната. По производствения метод БВП по пазарни цени се изчислява като сума от брутната добавена стойност по базисни цени общо за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху продуктите, неприпадаем данък върху добавената стойност и мита върху вноса.

### **БВП - МЕТОД НА ДОХОДИТЕ - НАЦИОНАЛНО НИВО**

Методът на доходите е съставна част от сметките за първично разпределение на доходите. Чрез метода се отразяват доходите като елементи на добавената стойност създадена в процеса на производство. Балансова позиция на метода на доходите е брутният опериращ излишък/брутен смесен доход.

### **БВП - РАЗХОДИ ЗА КРАЙНО ПОТРЕБЛЕНИЕ - НАЦИОНАЛНО НИВО**

БВП по метода на крайното използване се изчислява като сума от индивидуалното потребление (вкл. крайни потребителски разходи на домакинствата, крайни потребителски разходи на нетърговските организации, обслужващи домакинствата, крайни разходи на правителството за индивидуално потребление), колективното потребление (крайните разходи на правителството за колективно потребление, които задоволяват потребностите на обществото като цяло), бруто образуване на основен капитал (направените инвестиции за дълготрайни активи), изменението на запасите и външнотърговското салдо на стоки и услуги (разликата между износа и вноса на стоки и услуги).

## НАБЛЮДЕНИЕ НА БИЗНЕС ТЕНДЕНЦИИТЕ В ПРОМИШЛЕНОСТТА, СТРОИТЕЛСТВОТО, ТЪРГОВИЯТА И УСЛУГИТЕ

Бизнес наблюденията в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите събират информация за мненията на предприемачите по отношение на състоянието и развитието на техния бизнес. Отговорите на въпросите, включени в отделните анкетни карти са представени в тристепенна категорийна скала. Резултати са под формата на баланси, които от своя страна се получават като разлика между позитивните и негативните варианти за отговор. Изчисляват се и така наречените съставни показатели, като: показател на доверието (средна аритметична от балансите на мненията на определени показатели), показател на бизнес климата (средна геометрична на балансите за настоящата и очаквана бизнес ситуация). Част от показателите представляват числова оценка, например осигуреност на производството с поръчки (брой месеци), натоварване на мощностите (%) и други.

## ИНВЕСТИЦИОННА АКТИВНОСТ В ПРОМИШЛЕНОСТТА

Наблюдението събира информация за извършените инвестиции и инвестиционните планове на предприятията. Анкетирването на мениджърите се провежда два пъти в та - през м. март и м. октомври, като въпросниците имат различно съдържание. На базата на резултатите от мартенското наблюдение се изчислява очакваното процентно изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната . Въз основа на данните, получени от октомврийското наблюдение, се изчислява процентното изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната , както и прогнозните инвестиции през следващата спрямо инвестициите през текущата .

## НАБЛЮДЕНИЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Наблюдението събира информация за мненията на потребителите по въпроси, свързани с тяхното финансово състояние, общата икономическа ситуация в страната, инфлацията, безработицата, спестяванията и други. Предлаганите варианти на отговор са представени в петстепенна категорийна скала. Получените резултати са под формата на баланси, които от своя страна се изчисляват като разлика между относителните дялове на позитивните и относителните дялове на негативните мнения със следната особеност: на силно положителното и силно негативното мнение се дава коефициент 1, а на по-умерено положителните и по-умерено негативните мнения - коефициент 0.5. Съставният показател на доверието се изчислява като средна аритметична на балансите на очакванията за развитието през следващите дванадесет месеца на: финансовото състояние и спестяванията на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната и безработицата, като последният баланс се взема с обратен знак.

## ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е



изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в  $t$  се изчислява при структура на разходите от  $t-1$ .

#### **ХАРМОНИЗИРАНИ ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ (ХИПЦ)**

Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към EURзоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в  $t$  се изчислява с тегла от  $t-3$ .

#### **ИНДЕКСИ НА ПРОМИШЛЕНОТО ПРОИЗВОДСТВО, ИНДЕКСИ НА ОБОРОТА В ПРОМИШЛЕНОСТТА**

Индексът на промишленото производство е най-важният краткосрочен икономически бизнес показател, който има за цел да измери месечните изменения в промишленото производство в продължение на дълъг период от време. Месечното наблюдение позволява да се проследи икономическото развитие в най-ранния му стадий т.е. навременният индекс на промишленото производство е подходящ за краткосрочно наблюдение на развитието на икономиката. Индексът на оборота отразява развитието на пазара на стоки и услуги, като измерва изменението в приходите от продажби на предприятията, включително приходите от продажби на стоки (купени и препродадени без допълнителна обработка) и приходите от услуги, предоставени на трети страни. Месечните индекси на производството и оборота измерват измененията в произведената продукция и оборота на промишлените предприятия. Тази информация е подходяща за проследяване на текущото икономическо развитие и за краткосрочни прогнози. Индексите не измерват действителното равнище на производството, а оценяват средното изменение на производството между два времеви периода.

#### **ИНДЕКСИ НА ЦЕНИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛ НА ВЪТРЕШНИЯ И НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ПАЗАР В ПРОМИШЛЕНОСТТА**

Индексите на цени на производител са един от основните краткосрочни икономически показатели, характеризиращи икономическата конюнктура в страната. Индексите измерват средното изменение на цените на промишлените продукти, произведени и продадени от българските предприятия на базата на постоянна извадка от групи продукти, произведени от дейността и продадени на вътрешния пазар или директно изнесени на международния пазар, която е представителна за цялото производство.

Нетни чуждестранни активи – получават се като разлика между брутните чуждестранни активи и пасиви на банковия сектор. Брутните чуждестранни активи са представени по инструменти и включват международните валутни резерви на страната и други чуждестранни активи на БНБ и търговските банки. Брутните чуждестранни пасиви отразяват задълженията на БНБ и търговските банки към външния сектор.

#### **НАБЛЮДЕНИЕ НА БИЗНЕС ТЕНДЕНЦИИТЕ В ПРОМИШЛЕНОСТТА, СТРОИТЕЛСТВОТО, ТЪРГОВИЯТА И УСЛУГИТЕ**

Бизнес наблюденията в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите събират информация за мненията на предприемачите по отношение на състоянието и развитието на техния бизнес. Отговорите на въпросите, включени в отделните анкетни карти са представени в тристепенна категорийна скала. Резултати са под формата на баланси, които от своя страна се получават като разлика между позитивните и негативните варианти за отговор. Изчисляват се и така наречените съставни показатели, като: показател на доверието (средна аритметична от балансите на мненията на определени показатели), показател на бизнес климата (средна геометрична на балансите за настоящата и очаквана бизнес ситуация). Част от показателите представляват числова оценка, например осигуреност на производството с поръчки (брой месеци), натоварване на мощностите (%) и други.

#### **ИНВЕСТИЦИОННА АКТИВНОСТ В ПРОМИШЛЕНОСТТА**

Наблюдението събира информация за извършените инвестиции и инвестиционните планове на предприятията. Анкетирването на мениджърите се провежда два пъти в та - през м. март и м. октомври, като въпросниците имат различно съдържание. На базата на резултатите от мартенското наблюдение се

изчислява очакваното процентно изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната. Въз основа на данните, получени от октомврийското наблюдение, се изчислява процентното изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната, както и прогнозните инвестициите през следващата спрямо инвестициите през текущата.

### НАБЛЮДЕНИЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Наблюдението събира информация за мненията на потребителите по въпроси, свързани с тяхното финансово състояние, общата икономическа ситуация в страната, инфлацията, безработицата, спестяванията и други. Предлаганите варианти на отговор са представени в петстепенна категорийна скала. Получените резултати са под формата на баланси, които от своя страна се изчисляват като разлика между относителните дялове на позитивните и относителните дялове на негативните мнения със следната особеност: на силно положителното и силно негативното мнение се дава коефициент 1, а на по-умерено положителните и по-умерено негативните мнения - коефициент 0.5. Съставният показател на доверието се изчислява като средна аритметична на балансите на очакванията за развитието през следващите дванадесет месеца на: финансовото състояние и спестяванията на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната и безработицата, като последният баланс се взема с обратен знак.

### ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в  $t$  се изчислява при структура на разходите от  $t-1$ .

### ХАРМОНИЗИРАНИ ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ (ХИПЦ)

Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към EURзоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в  $t$  се изчислява с тегла от  $t-3$ .

### ИНДЕКСИ НА ПРОМИШЛЕНОТО ПРОИЗВОДСТВО, ИНДЕКСИ НА ОБОРОТА В ПРОМИШЛЕНОСТТА

Индексът на промишленото производство е най-важният краткосрочен икономически бизнес показател, който има за цел да измери месечните изменения в промишленото производство в продължение на дълъг период от време. Месечното наблюдение позволява да се проследи икономическото развитие в най-ранния му стадий т.е. навременният индекс на промишленото производство е подходящ за краткосрочно наблюдение на развитието на икономиката. Индексът на оборота отразява развитието на пазара на стоки и услуги, като измерва изменението в приходите от продажби на предприятията, включително приходите от продажби на стоки (купени и препродадени без допълнителна обработка) и приходите от услуги, предоставени на трети страни. Месечните индекси на производството и оборота измерват измененията в произведената продукция и оборота на промишлените предприятия. Тази информация е подходяща за проследяване на текущото икономическо развитие и за краткосрочни прогнози. Индексите не измерват действителното равнище на производството, а оценяват средното изменение на производството между два времеви периода.

### ИНДЕКСИ НА ЦЕНИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛ НА ВЪТРЕШНИЯ И НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ПАЗАР В ПРОМИШЛЕНОСТТА

Индексите на цени на производител са един от основните краткосрочни икономически показатели,

характеризиращи икономическата конюнктура в страната. Индексите измерват средното изменение на цените на промишлените продукти, произведени и продавани от българските предприятия на базата на постоянна извадка от групи продукти, произведени от дейността и продадени на вътрешния пазар или директно изнесени на международния пазар, която е представителна за цялото производство.

Нетни чуждестранни активи – получават се като разлика между брутните чуждестранни активи и пасиви на банковия сектор. Брутните чуждестранни активи са представени по инструменти и включват международните валутни резерви на страната и други чуждестранни активи на БНБ и търговските банки. Брутните чуждестранни пасиви отразяват задълженията на БНБ и търговските банки към външния сектор.

## РАБОТНА СИЛА

Наблюдението на работната сила е извадково и се провежда непрекъснато, като осигурява тримесечни и годишни данни за икономическата активност на населението на възраст 15 и повече навършени години. То обхваща обикновените домакинства в България. Характеристиките на всяко анкетирано лице се отнасят за състоянието му през определена календарна седмица, което се определя като наблюдаван период.

Икономически активното население (работната сила) включва всички заети и безработни лица.

Заети са лицата на възраст 15 и повече навършени години, които през наблюдавания период, които: 1) извършват работа дори за един час, за което получават работна заплата или друг доход; 2) не работят, но имат работа, от която временно отсъстват поради болест, годишен отпуск, отпуск при раждане на дете, родителски отпуск, стачка или друг трудов спор и други.

Безработни са лицата на възраст от 15 до 74 навършени години, които: 1) нямат работа през наблюдавания период; 2) активно търсят работа през период от четири седмици, вкл. наблюдавания период, или вече са намерили работа, която очакват да започнат до три месеца след края на наблюдавания период; 3) имат възможност да започнат работа до две седмици след края на наблюдавания период.

Икономически неактивни (лица извън работната сила) са лицата на 15 и повече навършени години, които не са нито заети, нито безработни през наблюдавания период.

Коефициент на икономическа активност - относителен дял на икономически активните лица от населението в същата възрастова група.

Коефициент на заетост - относителен дял на заетите лица от населението в същата възрастова група.

Коефициент на безработица - относителен дял на безработните лица от икономически активното население.

Коефициент на неактивност - относителен дял на икономически неактивните лица от населението в същата възрастова група.

## ПАРИЧНИ АГРЕГАТИ

Вътрешен кредит – обединява кредита за консолидирания сектор държавно управление и за неправителствения сектор. Кредитът за консолидирания сектор държавно управление обхваща нетните вземания от централното държавно управление и брутните вземания от местното държавно управление и социално-осигурителните фондове. Кредитът за неправителствения сектор включва брутните вземания от нефинансови предприятия, финансови предприятия, домакинства и НТООД.

Широки пари (парично предлагане) – състоят се от пасиви с паричен характер на банките към резидентния сектор с изключение на тези към централното държавно управление и банковия сектор (сектори, притежаващи пари). Инструментите в паричните агрегати са групирани по степен на ликвидност и са представени по валута и по сектори. Използват се следните парични агрегати: М1, М2 и М3. Агрегат М1, известен като тесни пари, включва най-бързо ликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън банките и овърнайт депозити в левове и чуждестранна валута). Квазипарите и паричният агрегат М1 съставят паричния агрегат М2. Квазипарите се състоят от депозити с договорен матуритет до 2 години и депозити, договорени за ползване след предизвестие (вкл. спестовни депозити) до 3 месеца. Най-ниско ликвидните финансови инструменти са репосделките и издадените дългови ценни книжа до 2 години. Те са в левове и чуждестранна валута и заедно с паричния агрегат М2 формират най-широкия паричен агрегат М3, който е известен като парично предлагане (широки пари).

Дългосрочни пасиви на парично-финансовите институции – дългосрочните финансови пасиви включват

пасивите на парично-финансовите институции с матуритет над 2 години или период на предизвестие над 3 месеца, както и капитала и резервите. Капитал и резерви включва основния капитал на банковата система; резервите и финансовия резултат.

Паричното предлагане се основава на мултиплицирането на паричната база (пари извън банките и банков резерви) от търговските банки. За неговото определяне се използват паричните агрегати М1, М2 и М3.

Паричната база (резервните пари) се състои от парите извън банките и средствата на търговските банки (банковите

резерви). Последните включват депозитите на търговските банки в БНБ и парите в касите им. Депозитите на търговските банки обхващат задължителните минимални резерви и свръхрезервите (овърнайт и депозити с договорен матуритет). Динамиката на резервите зависи от размера на задължителните резерви (които са фиксирана част от депозитите) и от свръхрезервите. Размерът на задължителните резерви се определя от УС на БНБ и е единственият инструмент на паричната политика на централната банка в условията на паричен съвет. Равнището на свръхрезервите отразява ликвидното състояние на търговските банки и склонността им към по-голяма сигурност.

**Механизъм на паричното предлагане**

Паричното предлагане (М3) може да се представя като произведение на паричната база и променливата паричен мултипликатор.

Паричен мултипликатор – характеризира степента на мултипликационния ефект от дейността на търговските банки. Измерва се чрез съотношенията на широки пари (М3) или на отделните агрегати (М1 и М2) към резервните пари. Паричният мултипликатор е функция на съотношението пари извън банките / депозити и на банковите резерви към депозитите, известни като фактори за определяне на паричното предлагане. Съотношението между парите извън банките и депозитите зависи преди всичко от поведението на широката публика, а съотношението между банковите резерви и депозитите е резултат от поведението на търговските банки.

**Източници на резервните пари**

При стабилен паричен мултипликатор чрез въздействие върху източниците на резервните пари може да се повлияе върху общото предлагане на пари.

Чуждестранни активи (нето) – те отразяват увеличението/намалението на валутния резерв на страната. В условията на паричния съвет изменението на валутните резерви, когато е за сметка на депозитите на правителството, не влияе пряко върху паричната база и автоматично се стерилизира.

Вземания от централното държавно управление (нето) – нетната позиция се получава в резултат от нетиране на активите на централното държавно управление (салдата по левови заеми, отпуснати преди юни 1997 по силата на тогава действащия Закон за БНБ, и по валутните заеми съгласно чл. 45 на Закона за БНБ) с неговите пасиви.

Вземания от търговските банки – в баланса се отчитат салда по разрешени преди юни 1997 кредити и непогасените лихви по тях. Останали позиции (нето) включват неклассифицирани към някоя от останалите позиции активи и пасиви.

## КАПИТАЛОВ ПАЗАР

**Индекс SOFIX:** Базисна дата: 20 октомври 2000; Базисна стойност: 100

SOFIX е индекс, базиран на пазарната капитализация на включените емисии обикновени акции, коригирана с фрий-флоута на всяка от тях. Индексът се състои от 15-те емисии акции, отговарящи на общите изисквания при избор на емисии, които са с най-голяма пазарна стойност на фрий-флоута. Емисия, включена в изчислението на SOFIX, трябва да отговаря и на следните допълнителни условия: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата, не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 40 000 000 (четиредесет милиона) BGN и фрий-флоут не е по-малък от 25 (двадесет и пет)\* на сто от размера на емисията, или пазарна стойност на фрий-флоута не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; броят акционери, притежатели на емисията, да не е по-малък от 500 (петстотин); 3) реализираният оборот през

последната една да не е по-малък от 2 000 000 (два милиона) BGN; 4) броят на сключените сделки през последната една да не е по-малък от 750 (седемстотин и петдесет). \* Размерът на фрий-флоута за изчисляване на SOFIX се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто.

**Индекс BG REIT:** Базисна дата: 03 септември 2007; Базисна стойност: 100

BG REIT е индекс, базиран на пазарната капитализация, коригирана с фрий-флоута и се състои от 7-те емисии обикновени акции на дружества със специална инвестиционна цел за секюритизация на недвижими имоти или земя с най-голяма пазарна стойност на фрий-флоута и най-висока медианна стойност на седмичния оборот за последните 6 месеца. Двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания при избор на емисии, емисия, включена в изчисляването на BG REIT, трябва да отговаря и на следните допълнителни условия: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата, не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 5 000 000 (пет милиона) BGN; 3) фрий-флоутът да е равен на поне 25 (двадесет и пет)\* на сто от размера на емисията; \* Размерът на фрий-флоута за изчисляване на BG REIT се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто;

**Индекс BG 40:** Базисна дата: 01 февруари 2005; Базисна стойност: 100

BG 40 е индекс, базиран на изменението на цената на емисиите и се състои от 40-те емисии обикновени акции на дружествата с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот за последните 6 месеца, като двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания емисия, включена в изчисляването на BG 40, трябва да отговаря и на следното допълнително условие: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема датата ѝ на първа котировка; 2) При повече от три компании от една икономическа група, отговарящи на допълнителното условие по-горе, до класацията се допускат само трите емисии на компании от дадена икономическа група с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот. Ако в резултат на класирането се окаже, че две или повече емисии на компании от дадена икономическа група заемат едно и също място в него, приоритет при включването имат тези с по-голям брой сделки за последните 6 месеца.

**Индекс BG TR30 :** Базисна дата: 03 Септември 2007; Базисна стойност: 1000

BG TR30 е индекс, базиран на промяната на цените на обикновените акции, включени в него, като всяка една от участващите емисии е с равно тегло. Емисиите, включени в изчисляването на BG TR30, трябва да отговарят на следните условия: 1) да имат пазарна капитализация, не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; 2) фрий-флоутът (общият брой акции в акционери, притежаващи не повече от 5 (пет) на сто от гласовете в общото събрание на емитента), да е равен на поне 10 (десет) на сто от размера на емисията; 3) броя акции от емисията да е не по-малък от 250 000 (двеста и петдесет хиляди) акции. Всички емисии, които отговарят на горепосочените условия се класират по следните критерии, имащи еднаква тежест: 1) Пазарна капитализация; 2) Брой сделки за последните шест месеца; 3) Оборот за последните шест месеца; 4) Фрий-флоут.

### ПАЗАРНИ ЦЕНИ НА ЖИЛИЩА

Статистическото изследване е предназначено за изчисляване на ценови индекси на жилища (апартаменти), построени по стандартни проекти и сравними по предварително определени параметри, постоянни в процеса на наблюдението. Целта е получаване на представителни данни за средни цени и индекси на жилища в областните градове и общо за страната. Обект на изследването са цените на реално продадени жилища (апартаменти) в областните градове. Данните дават възможност да се сравни общото ценово изменение на жилищата за текущото тримесечие спрямо предходното, а също така и за по-дълъг период.

**Информация в бюлетина е изцяло заимствана от надеждни институционални източници както следва**  
**Българска народна банка, Национален статистически институт, Министерство на финансите,**

приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 40 000 000 (четиредесет милиона) BGN и фрий-флоут не е по-малък от 25 (двадесет и пет)\* на сто от размера на емисията, или пазарна стойност на фрий-флоута не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; броят акционери, притежатели на емисията, да не е по-малък от 500 (петстотин); 3) реализираният оборот през последната една да не е по-малък от 2 000 000 (два милиона) BGN; 4) броят на сключените сделки през последната една да не е по-малък от 750 (седемстотин и петдесет). \* Размерът на фрий-флоута за изчисляване на SOFIX се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто.

**Индекс BG REIT:** Базисна дата: 03 септември 2007; Базисна стойност: 100

BG REIT е индекс, базиран на пазарната капитализация, коригирана с фрий-флоута и се състои от 7-те емисии обикновени акции на дружества със специална инвестиционна цел за секюритизация на недвижими имоти или земя с най-голяма пазарна стойност на фрий-флоута и най-висока медианна стойност на седмичния оборот за последните 6 месеца. Двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания при избор на емисии, емисия, включена в изчисляването на BG REIT, трябва да отговаря и на следните допълнителни условия: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата, не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 5 000 000 (пет милиона) BGN; 3) фрий-флоутът да е равен на поне 25 (двадесет и пет)\* на сто от размера на емисията; \* Размерът на фрий-флоута за изчисляване на BG REIT се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто;

**Индекс BG 40:** Базисна дата: 01 февруари 2005; Базисна стойност: 100

BG 40 е индекс, базиран на изменението на цената на емисиите и се състои от 40-те емисии обикновени акции на дружествата с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот за последните 6 месеца, като двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания емисия, включена в изчисляването на BG 40, трябва да отговаря и на следното допълнително условие: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема датата ѝ на първа котировка; 2) При повече от три компании от една икономическа група, отговарящи на допълнителното условие по-горе, до класацията се допускат само трите емисии на компании от дадена икономическа група с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот. Ако в резултат на класирането се окаже, че две или повече емисии на компании от дадена икономическа група заемат едно и също място в него, приоритет при включването имат тези с по-голям брой сделки за последните 6 месеца.

**Индекс BG TR30 :** Базисна дата: 03 Септември 2007; Базисна стойност: 1000

BG TR30 е индекс, базиран на промяната на цените на обикновените акции, включени в него, като всяка една от участващите емисии е с равно тегло. Емисиите, включени в изчисляването на BG TR30, трябва да отговарят на следните условия: 1) да имат пазарна капитализация, не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; 2) фрий-флоутът (общият брой акции в акционери, притежаващи не повече от 5 (пет) на сто от гласовете в общото събрание на емитента), да е равен на поне 10 (десет) на сто от размера на емисията; 3) броя акции от емисията да е не по-малък от 250 000 (двеста и петдесет хиляди) акции. Всички емисии, които отговарят на горепосочените условия се класират по следните критерии, имащи еднаква тежест: 1) Пазарна капитализация; 2) Брой сделки за последните шест месеца; 3) Оборот за последните шест месеца; 4) Фрий-флоут.

## ПАЗАРНИ ЦЕНИ НА ЖИЛИЩА

Статистическото изследване е предназначено за изчисляване на ценови индекси на жилища (апартаменти), построени по стандартни проекти и сравними по предварително определени параметри, постоянни в процеса на наблюдението. Целта е получаване на представителни данни за средни цени и индекси на жилища в областните градове и общо за страната. Обект на изследването са цените на реално продадени жилища (апартаменти) в областните градове. Данните дават възможност да се сравни общото ценово изменение на жилищата за текущото тримесечие спрямо предходното, а също така и за по-дълъг период.

Статистическите данни за новопостроените жилищни сгради и жилища са разработени на базата на тримесечна информация, получавана от общинските администрации.

В обхвата на наблюдението се включват новопостроените жилищни сгради с одобрен приемателен протокол обр. 16 или издадено разрешение за ползване съгласно Наредба № 2/31.07.2003 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

**Жилищната площ** включва площта на стаите за живеене, спалните, нишите за спане, столовите, стаите за дневно престояване, стаите, ползвани като работни кабинети и библиотеки на научни работници, гостните, холовете, но не включва площта на кухните.

**Спомагателната площ** включва площта на спомагателните помещения, стаите и кухните с площ по-малка от 4 кв. м, вестибюлите с портал и друга преграда, коридорите, антретата, баните, тоалетните, килерите, дрешниците, другите спомагателни помещения (сушилни, перални, балкони и лоджии) независимо от големината на площта им.

**Площта на кухните** над 4 кв. м е посочена отделно.

**Полезната площ** на жилището представлява сума от жилищната и спомагателната площ и площта на кухните.

**Средната полезна площ** на жилището е отношение на полезната площ към броя на жилищата.

Информация в бюлетина е изцяло заимствана от надеждни институционални източници както следва Българска народна банка, Национален статистически институт, Министерство на финансите, Национална агенция по заетостта, Българска фондова борса. Поради това Обединена Българска Банка не може да се ангажира официално с прецизността и пълнотата на използваните данни. Този материал не следва да се използва като препоръка или предложение за закупуването или продажбата на никакви финансови инструменти. Повече информация по темата на предложеното изследване можете да получите при допълнително поискване. За контакти Главен анализатор, Христо Димитров тел. (359 2) 811 2982 e-mail [dimitrov\\_hr@ubb.bg](mailto:dimitrov_hr@ubb.bg).